

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Тернопільський національний економічний університет
Вінницький інститут економіки

*Присвячено
50-річчю з дня заснування
Тернопільського національного
економічного університету*

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ: історія, сучасність, перспективи

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної
конференції з
міжнародною участю

ТОМ I

м. Вінниця, 10 квітня 2012 р.
Вінниця – ВІЕ ТНЕУ – 2012

З М І С Т

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ІНСТИТУЦІЙНІ БАР'ЄРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Сірко А.В. – д.е.н., професор.....	11
УКРАЇНА В УСЛОВИЯХ МИРОВОГО ЕКОНОМІЧЕСКОГО КРИЗИСА: УГРОЗИ И ВОЗМОЖНОСТИ Кендюхов А.В. – д.э.н., профессор	16
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В СУЧАСНУ СВІТОГОСПОДАРСЬКУ СИСТЕМУ Тодосійчук В.Л. – професор; Алескерова Ю.В. – доцент; Дідик В.М.	20
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ Найдич Н.М. – к.е.н., доцент; Івченко С.О.	25
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ РЕФОРМЫ: ПОКАЗАТЕЛИ И МЕТОДЫ ОЦЕНКИ Павлов К.В. – д.э.н., профессор	28
ІНСТИТУЦІЙНІ ФАКТОРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Вергелес Т.І. – к.е.н., доцент	36
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ВИБІР ІВАНА МАЗЕПИ: ПОЛІТИКО- КУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ТА ІСТОРИЧНІ ОБСТАВИНИ Струкевич О.К. – д.і.н., професор.....	40
УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКІ ПАРАЛЕЛІ РОЗВИТКУ ПАПЕРОВОГО ВИРОБНИЦТВА У ХХ СТОЛІТТІ Студінський В.А. – д.і.н., професор	43
ПРОБЛЕМА ГАРМОНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА Колос О.В. – к.філос.н., доцент.....	46
КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ Гуменюк Л.М., Гуменюк М.М.	50
НИЗЬКА ЯКІСТЬ ІНСТИТУТІВ – ОСНОВА ГАЛЬМУВАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ЕКОНОМІЦІ Мартьянов М.П.	53
КАПИТАЛ В РЕТРОСПЕКТИВЕ ЕКОНОМІЧЕСКОЙ МЫСЛИ Хошенко О.В.	58
ІВАН ФРАНКО ПРО УМОВИ ПРАЦІ ТРУДЯЩИХ У СТАТТІ “ГАЛИЦЬКА ПРОМИСЛОВІСТЬ” Мовчанюк Г.П. – к.філос.н., доцент	62
ПРИРОДНІ МОНОПОЛІЇ В УКРАЇНІ Феняк Л.А., Колісник М.І.	66
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ТРАНЗИТИВНОГО СУСПІЛЬСТВА Хохуляк О.О.	70

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ КУЛЬТУРИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Кічурчак М.В. – к.е.н., доцент.....	73
ПРОБЛЕМИ СПРОЩЕНОГО ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Мельник В.М. – д.е.н., професор; Князькова В.Я. – аспірант.....	76
НАПРЯМИ ПОДОЛАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Погріщук Г.Б. – к.е.н., доцент	79
ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Марченко О.І. – к.е.н., доцент; Погріщук Г.Б. – к.е.н., доцент.....	81
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	
Красільник Т.В. – к.е.н., доцент.....	90
СТРАТЕГІЧНА МЕТА ДЕРЖАВНОЇ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ	
Лемешкова В.С. – ст. викладач	93
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ	
Красільник Т.В. – к.е.н., доцент; Клівіденко Л.М. – к.е.н., доцент	98
ЧИННИКИ ДИНАМІКИ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
Свентух А.О. – к.е.н., доцент	101
ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ У НАПРЯМКУ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Сачок В.Л. – викладач; Штефан Л.Б. – к.е.н., доцент.....	104
НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ ПРОБЛЕМ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Томчук В.В. – к.е.н., доцент; Томчук Ю.В.	107
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ВІДТВОРЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ	
Добіжа Н.В. – к.е.н.	112
АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
Волощук Р.Є. – викладач	115
МОНІТОРИНГ ФІНАНСУВАННЯ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКІЛ	
Гончаренко А.І. – викладач	118
ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПОНЯТТЯ “ВИТРАТИ”	
Дороженко Л.І. – викладач	121
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ	
Лозінська К.В. – викладач	124
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ В АПК	
Марценюк-Розарьонова О.В. – асистент; Покотило Ю.І.	127

ПЕРЕПРОФІЛЮВАННЯ СПИРТОВИХ ЗАВОДІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Нагайчук В.В. – викладач	129
РИЗИКИ УЧАСНИКІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ОПТИМІЗАЦІЇ	
Підгасць С.В. – викладач	133
ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Плотнікова Н.П. – викладач	136
КОНКУРЕНЦІЯ НА РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Привалова О.М. – аспірант	138
ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ	
Прокопишин Ю.Б. – викладач	142
РОЛЬ ТА СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ	
Сіташ С.Д. – викладач	146
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	
Сіташ Т.Д. – викладач	149
ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВИХ КРИЗ І ФОРМУВАННЯ АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	
Філонова І.Б. – викладач	153
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	
Фоніцька Т.І. – викладач	156
СТАН І ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Хаєцька О.П. – асистент; Юров В.	160
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
Хвостенко В.С. – викладач	164
ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ	
Снитко Л.Т. – д.э.н., профессор; Саккулина Д.А. – аспірант	168
СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРИВАТНОГО БІЗНЕСУ В ІНВЕСТУВАННІ ГЛОБАЛЬНИХ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЕКТІВ	
Рибчук А.В. – д.е.н., доцент	172
ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ ЦИВІЛІЗОВАНОГО БІЗНЕСУ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ВХОДЖЕННЯ В ЄС	
Козловський В.О. – к.е.н., професор	175
ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	
Козловський В.О. – к.е.н., професор	180

ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА МЕНЕДЖЕРОВ	
Трофимец Е.Н. – к.п.н., доцент; Трофимец В.Я. – д.т.н., профессор.....	185
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ РОССИИ	
Фирсова А.А. – к.э.н., доцент.....	189
ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Ціхановська О.М. – к.е.н., доцент.....	195
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОЙ СФЕРЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	
Подольская Л.Д. – соискатель.....	198
ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	
Мартусенко І.В. – к.геогр.н., доцент.....	201
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ФАКТОРА	
Вавилова Н.В. – к.э.н., доцент.....	204
КРАТКАЯ ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА О РАЗВИТИИ ГРАФИЧЕСКОГО МЕТОДА	
Вавилова Н.В. – к.э.н., доцент.....	208
ВПЛИВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО АГРОПРОДОВОЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	
Фіщук Н.Ю. – к.с.-г.н., доцент; Березюк Ю.Б. – здобувач.....	210
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	
Нікіфорова Л.О. – к.е.н., доцент; Кушак О.О.	214
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В КОНТЕКСТІ ПОСТУПАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Супрунова І.В. – к.е.н., доцент; Зеленіна О.О. – доцент.....	218
“МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ” ТА “УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ” ЯК ТЕМИ КУРСУ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СТРУКТУРУВАННЯ ТА ВИКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛУ	
Козлова М.О. – к.е.н., доцент.....	223
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ	
Добіжа В.В. – к.політ.н., доцент.....	227
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ МЕХАНІЗМІ ПІДПРИЄМСТВ	
Чорнодон В.І. – к.е.н., доцент; Мельник І.В. – аспірант.....	230
ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	
Чорнодон В.І. – к.е.н., доцент.....	232
АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ КАПИТАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ	
Денисенко Т.Н. – к.э.н., доцент.....	235

СОЦІАЛЬНИЙ ПАСПОРТ ОРГАНІЗАЦІЇ КАК ІНСТРУМЕНТ ОЦЕНКИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Осадчая С.М. – к.э.н., доцент	240
РЕЙТИНГ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ	
Клочковський О.В. – к.е.н., доцент; Клочковська В.О. – асистент	245
ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Ціхановська В.М. – к.е.н., доцент; Хуторна А.П. – здобувач	247
ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Ціхановська В.М. – к.е.н., доцент, Кіреєва Е.А. – здобувач	249
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР	
Ільїна М.В. – к.соц.н., с.н.с.	252
ХАРАКТЕРИСТИКА ВЛИЯНИЯ ЭНДОГЕННЫХ И ЭКЗОГЕННЫХ ФАКТОРОВ НА РЫНОЧНОЕ ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ТУРИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ	
Луценко Ю.Н. – к.э.н., ст. преподаватель	255
ЗАКОНОМІРНІСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бойківська Г.М. – к.е.н., викладач	262
САДОВО-ПАРКОВІ КОМПЛЕКСИ ВІННИЧЧИНИ ЯК РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	
Чернова Г.В. – к.г.н., ст. викладач	265
ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ТА ЗВІТНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ	
Семчук І.В. – к.е.н.	268
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Харчук С.А. – к.е.н., викладач	271
РОЛЬ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ У ДЕМОГРАФІЧНОМУ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
Севастьянова Г.В. – викладач	274
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СПРИЯННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОМУ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Федик О.Ю. – аспірант.....	276
СИСТЕМА МАРКЕТИНГОВОГО ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Мамчур О.В. – викладач	280
ПРО ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	
Маковій І.І.	283
ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	
Левицька А.М. – викладач.....	286

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ	
Турчин Н.О. – викладач	290
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Мазур В.Г. – викладач.....	293
МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КООПЕРАЦИИ	
Шлаканева В.А. – ассистент.....	296
ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ АГРАРНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТОРГІВЕЛЬНИЙ БАЛАНС	
Пилявець В.М. – викладач.....	301
ЛІЗИНГ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Побережнюк І.П. – викладач.....	305
ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	
Зоряна Вата – викладач.....	310
ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	
Міняйло В.П. – аспірант	313
ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА	
Голоднюк О.С. – аспірант.....	316
ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИМИ ВІДНОСИНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Стрехова С.В. – аспірант	320
ПРИМЕНЕНИЕ КЛИЕНТООРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА ОРГАНИЗАЦИЙ В УСЛОВИЯХ НЕУСТОЙЧИВЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ	
Мишунина О.И. – аспірант.....	326

ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Ціхановська В.М. – к.е.н., доцент; Хуторна А.П. – здобувач
Вінницький національний аграрний університет

Інтеграція України у світове співтовариство посилює конкурентну боротьбу за ринки збуту продукції і має руйнівні наслідки для неконкурентоздатних галузей, що спричинює скорочення обсягів виробництва, підвищення собівартості неконкурентоспроможної продукції. У зв'язку з цим, проблема формування конкурентних переваг підприємств є надзвичайно важливою для забезпечення продовольчої безпеки [4].

Сучасні процеси глобалізації світової економіки призвели до зростання конкуренції як на світових ринках, так і на внутрішньому ринку України. Досягнення конкурентоспроможності продукції АПК потребує постійного аналізу ринків сільськогосподарських продуктів та об'єктивної діагностики рівня конкурентоспроможності української продукції на світовому агропродовольчому ринку [6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню проблем підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках, визначення ролі держави у його ефективному функціонуванні, присвячені наукові праці вітчизняних вчених: Гайдуцького, С.Л. Дусановського, С.М. Кваші, Ю.С. Коваленка, Т.О. Осташко, П.Т. Саблука, В.О. Точиліна, О.М. Шпичака та ін.

Метою даного дослідження є визначення складових конкурентних переваг країни на міжнародному ринку, проведення оцінки та аналізу конкурентоспроможності вітчизняної агропродовольчої продукції на світовому ринку та обґрунтування основних шляхів її підвищення.

На сучасному етапі розвитку економіки України агропродовольчий ринок виступає чутливим регулятором і координатором комерційних зусиль суб'єктів ринку, спрямованих на виробництво і реалізацію конкурентоспроможної агропродовольчої продукції для забезпечення продовольчої безпеки держави і формування експортного потенціалу. Дослідження показують, що в цих умовах важливу роль займають проблеми міжнародної конкуренції. Це пов'язано з тим, що основною рушійною силою і результатом розвитку продуктивних сил усіх країн в аграрному секторі, як зазначають В. Рилько та В. Демяненко, стало формування світової агропродовольчої системи, в результаті інтенсифікації міжнародної кооперації і поділу праці, взаємодії та глобалізації національних товарних систем у сфері виробництва і продажу сільськогосподарської продукції та продуктів харчування [5]. Основними елементами світової агропродовольчої системи є міжнародна торгівля, що охоплює усі сфери продовольчого комплексу. Функціонування світової аг-

ропродовольчої системи веде до нерівномірного розвитку національних агропродовольчих систем, через те, що конкуренція і поділ праці виходять на загальний глобальний рівень. В цьому процесі лідерами виступають економічно розвинуті країни, тому що для їх агропродовольчих комплексів зовнішні ринки є основним чинником економічного зростання. Основними показниками, що характеризують рівень конкурентоспроможності продукції, є її якісні характеристики, собівартість, ціна реалізації. Для забезпечення захисту національного ринку продукції від конкуренції члени організації можуть застосовувати зв'язаний тариф [6].

Про низький рівень конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції на європейському продовольчому ринку свідчать: низька ефективність цієї галузі порівняно з іншими країнами – загрозливим, з точки зору продовольчої безпеки, можна вважати істотне зниження рентабельності основних видів продукції сільського господарства; невідповідність структури українського експорту попиту країн ЄС на сільськогосподарську продукцію, зважаючи на товарну структуру імпорту сільськогосподарської продукції країнами ЄС, вітчизняним аграрним підприємствам варто нарощувати експортний потенціал у таких галузях, як виробництво м'яса, насіння соняшника, вирощування фруктів, виробництво фруктових та овочевих консервів [2].

До загальних проблем, з якими стикається наша держава у своїх взаємовідносинах із світовою агропродовольчою системою, належить: висока залежність від імпорту ресурсів для виробництва продовольства, іноземного капіталу і кредитів; недосконалість чи відсутність елементів ринкового механізму; недоліки державних методів регулювання. Конкурентоспроможність вітчизняної агропродовольчої продукції складається із сукупності конкурентних переваг, що проявляються на світовому ринку шляхом їх порівняння з відповідними показниками зарубіжних фірм-конкурентів. Чинниками конкурентних переваг агропродовольчої продукції можуть слугувати: рівень рентабельності виробництва, рівень продуктивності праці, ефективність стратегічного планування, ефективність управління агроформуваннями, здатність швидко реагувати на запити і вимоги агропродовольчого ринку.

Отже, з урахуванням існуючих проблем, а також позитивного зарубіжного досвіду, є доцільною реалізація заходів у контексті підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної агропродовольчої продукції на європейському ринку за такими основними напрямками: збільшення експортного потенціалу вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції через покращання репутації України на міжнародному ринку продовольства як країни-виробника екологічно чистих і безпечних продуктів; налагодження сучасної інфраструктури аграрного ринку за допомогою: створення інфраструктури для консалтингу, навчання та підвищення кваліфікації фермерів і сільськогосподарських спеціалістів; удосконалення "твердої" інфраструктури (будівництво шляхів, налагодження системи водопостачання, меліоративних споруд, підвищення рівня інформатизації сільськогосподарських підприємств тощо); посилення кооперації господарств населення виробників

сільськогосподарської продукції шляхом проведення інформаційної політики, спрямованої на популяризацію кооперативної форми господарювання серед господарств населення, висвітлення ключових переваг суб'єктів господарської діяльності у випадку створення кооперативу; використання позитивного досвіду країн ЄС у регулюванні ринку аграрної продукції у напрямі зміцнення конкурентоспроможності АПК.

Висновки. Як свідчить досвід європейських країн, застосування запропонованих заходів як на локальному, так і на регіональному та загальнодержавному рівнях має підвищити рівень конкурентоспроможності агропродовольчої продукції та забезпечити їй належне місце у ієрархії споживчих продуктів на європейському продовольчому ринку.

Література

1. Кваша С.М. Конкурентоспроможність вітчизняної аграрної продукції в умовах вступу України до СОТ / С.М. Кваша, О.Ф. Лука // Економіка України. – 2003. – № 10. – С. 83.
2. Кобута І.В. Особливості аграрної політики Європейського союзу на зерновому ринку // Економіка АПК. – 2006. – № 5. – С. 117 – 121.
3. Месель – Веселяк В.Я. Напрями забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва // Економіка АПК. – 2009, № 10. – С. 7-14.
4. Осташко, Т.О. Сільське господарство в умовах САТ та ЄС. – К.: Інститут сільського розвитку, 2005. – С. 27.
5. Рылько Д. Мировая продовольственная система: уроки для России / Д. Рылько, В. Демьяненко // Мировая экономика и международные отношения – 1999. – № 1.
6. www. agroprom.com.ua – Агропрофі. Український тижневик ділової інформації.

УДК 332.135:330.322(477.44)

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ціхановська В.М. – к.е.н., доцент; Кіреєва Е.А. – здобувач
Вінницький національний аграрний університет

Інтеграція – сукупність процесів, спрямованих на консолідацію, злиття суспільних, політичних, військових, економічних структур або етносів у рамках однієї чи кількох держав з метою протидії деструктивним внутрішнім і зовнішнім чинникам; це наслідок і форма прояву інтернаціоналізації всього суспільного життя – однієї з провідних тенденцій світового цивілізаційного розвитку, якому належить важливе місце у житті європейських держав з другої половини ХХ століття [1].

Спираючись на важливість визначення Україною належного місця в міжнародній економіці, можна відзначити актуальність питань інтеграції України за такими стратегічними напрямками як: перебудова на ринковій основі виробничих зв'язків з країнами СНД; входження до європейського економічного простору через посилення співробітництва з країнами Центральної і Східної Європи, країнами ЄС; розвиток економічних зв'язків